

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Synopsis Annalium Societatis Jesu In Lusitania

Francus, Antonius

Augustæ-Vindellicorum, M. DCC XXVI.

Annus 1684. Soc. 145.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72313](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72313)

id per totam Societatem facta sunt à singulis sacerdotibus duo sacra. Semper usà est Societatis Confessario. Mortuo P. Villio, vocavit è Gallia P. Petrum Pomerum, qui post Reginae mortem, dum vixit ejus Infans filia, eidem fuit à confesionibus. Reginae cadaver tumulatum est in templo monasterii Capuccinarum, quod ipsa suis expensis crexerat.

Annus 1684. Soc. 145.

1. **S**Ex trajecerunt ad Indiam: Philippus Solossus, & Franciscus Noelus Belgæ, Profecti ad Indiam. hic rediens in Europam causâ Sinicâ controversiæ de ritibus, modò vivit in patria sua. Joannes Antonius Arnedius, & Raymundus Arxus Aragonnes. Arnedus præclarus fuit apud Tunquineses, veniebat ad Europam magnis de rebus acturus, sed eum interceptit mors in itinere ab India in Lusitaniam. Arxus ratione Sinensium rituum ex Sina migravit Romam, indèque reversus in Aragoniam, ibi decessit. Didacus Vidalius Lusitanus, annis labentibus missus Procurator Japonicæ Provinciæ Romam, in ipso reditu vitâ functus. Hi omnes sacris erant initiati. Emmanuel Martinus scholasticus Veirensis Lusitanus nondum sacerdos.

2. Bejenfis Residentia magnam hoc anno sustinuit procellam ab Archiepiscopo Eborensi. Adivit nostram ædem sacram, & tabernaculum Eucharistiæ lustravit, jussitque inde ferri pyxidem ad templum paræciæ vicinum domui nostræ, causans, sine facultate sua nos illic sedem fixisse, ædemque illam sibi esse subditam. Priori S. Salvatoris tradidit clavem tabernaculi. Reprehensâ fuit facilitas Superioris nostri; aiebant enim nos debuisse Archiepiscopo tabernaculi clavem tradere, nec præjudicium inferre juri, & privilegium à Sede Pontificia Societati concessis. Vexatur Bejenfis Residentia.

3. In Eborensi Collegio 13. Aprilis phthisi contabuit P. Matthæus Carvalius Portimanensis. Semper ejus apud nos mores habitus innocentes. Præscivit tempus mortis suæ, dixitque Ven. P. Joanni Fonseca, ipsum morienti sibi adfuturum. Evenit, ut P. Fonseca è missione redux ad januam Collegii audiret signum campanæ, quo solent vocari ad morientes focii. Sciscitatur, quis esset? auditò nomine, petit in valetudinarium. Adventantem intuetur, & agnoscit Matthæus. Sumpto Crucifixo juvat Fonseca piis verbis ad mortem sanctè obeundam. Obit P. Matthæus Carvalius.

4. Ibidem 28. Julii inter vivos esse desit P. Ludovicus Cardeira Alvi- P. Ludovicus Cardeira. tensis Doctor Theologus. Sacra Biblia exposuerat in Eborensi Academia. Præstanti viguit ingenio, talentoque ad sacras Conciones. Cum alterius sacre familiæ religiosus sciret Cardeiram apud nos aliqua pati acerba, invitavit, ut Societate desertâ, ad suum transmigraret ordinem; cui ille: volo potius esse sub omnium pedibus in Societate, quàm in alia religione super omnium capita. Exequias illi celebravit in templo nostro amicus ipsius in paucis Augustinus Pimentelius Canonicus Eborensis.

5. In eodem Collegio 24. Octobris P. Simon Teixeira Cratenfis, vir P. Simon Teixeira. ævi veteris, & sine dolo. Romæ vixit annis pluribus, ut comparavit selectam Bibliothecam, quam reliquit Bejenfi Collegio. Nihil magis odio habuit, quàm discordes animos inter viros religiosos. In ejus verbis, ac factis eminebat singularis vitæ innocentia. Rexit Collegium D. Antonii.

6. Bracharæ 30. Aprilis P. Joannes Carvalius Collegii Rector, natus P. Joannes Carvalius. monte majore veteri. Tum Rhetoricam, tum altiores scientias usque ad cathedram primariam Theologiæ cum plausu tradidit Conimbricæ. Sui temporis habitus est præclarus Magister, & Concionator. His adjecit virtutum ornamenta, raram modestiam, singularem mansuetudinem, & patientiam in adversis, quæ non defuerunt, multum orationis studium, infensum odium adversus *Antonius Franco.* **B b b** seipsum,

seipsum, sui que corporis macerationem. Romam Procurator missus non multo post reditum obiit summo omnium dolore.

P. Gaspar Alvarus.

7. Ibidem 7. Maji bonus senex Gaspar Alvarus Bracharensis. Provinciam egit in Brasilia, Rectorem tironum, dein Conimbricensis Collegii. Solidis munitum virtutibus illud est argumento, quod annos viginti administrasset bona Residentiæ Pedrofi tam accuratè suo profectui studens, ut vocatus fuerit Conimbricam ad instruendos tirones. Nec enim rerum temporalium tot continuatis annis procuratio studium hebetaverat virtutum.

P. Antonius Coutus.

8. Cetobricæ 1. Aprilis P. Antonius Coutus Ulyssiponenfis, Rexit Eboræ, & Conimbricæ tirones. Docebat exemplis, quos formabat in spiritu, Rector effectus Cetobricensis Collegii, dum invigilat procurandis Collegii sui bonis tempore non commodo, febrim contraxit malignam. Scalabi 7. Octobris P. Franciscus Luisius. Plurimum consuluit animæ puritati, Diebus singulis ad pedes Confessarii se sternebat. Acutos dolores corporis tulit patientissimè. Morbo postremo tantâ fruitur animi pace, ut inter urentem febrim identidem cantiones iteraret apud Lusitanos celebres de Puero JESU Lapensî.

Dominicus Alvarus.

9. Angræ 8. Decembris Dominicus Alvarus Coadjutor. Nihil se ipsi vilius & abjectius apud mortales reputavit. Singularis ejus erat charitas, præsertim erga ægros, & egenos. Sæculares ut virum sanctum suspexere. Corpus quamvis morbidum afflixit scuticâ, & jejniis: necessum fuit, ut Rector hanc piam inclementiam temperaret, ne vitam plus justo contereret. Conceptionem Virginis specialibus venerabatur obsequiis: forsan magna Mater volens clienti suo rependere tot officia, concessit abitum die prædictâ.

Annus 1685. Soc. 146.

I.

Lues in Angola.

IN Angola contagio tam atrociter sæviente, ut ex omni multitudine cum Lusitanorum, tum Nigrorum vix sex, aut septem inventa sint capita, quæ lues non tetigerit, raptis multis sacerdotibus, aliis tabe implicitis, labor omnis nostros oneravit. Ipsi discurrebant bini per totam urbem; neque animabus solùm, sed & corporibus prospexere, tritico, sacharo, oleo, & aceto procuratis, id enim hujusmodi morbis erat remedium præsens. Mittebatur Collegii carnis cum dolio aquæ pleno modò ad has, modò ad illas urbis vias, & compita, dividebatur per domos aqua. Eò enim miseræ deventum erat, ut nec mancipia ob morbos aquæ portandæ forent idonea. Supra centum mancipia interiere; ex his plurimi erant opifices, quorum laboribus magna ex parte alebatur Collegium. Neque hoc immune fuit ab strage. De nostris duo, qui se totos intrepidi devoverant omnibus periculis, graviter eodem morbo sunt prostrati; sed tandem recuperatâ valetudine, se miscuerunt eisdem periculis, amore vitæ contempto.

Moritur Angolæ Episcopus.

2. Franciscus Tavora summus Præfectus, cujus palatium est è regione Collegii, observatis nostrorum indefessis laboribus, & erga pauperes liberalitate, ad Regem scribens omnia, effusus est in laudes nostræ Societatis, ad Cælum evahens ejus omnibus locis operam, & bono communi utilem charitatem. F. Emmanuel à Nativitate Franciscanus Angolæ Episcopus religiosissimus extremum ægrotans non alios voluit in ultima lucta adjutores, quam nostros: continuatis diebus novem ad ejus caput in orbem assedere piis alloquiis consolando.

Conventus Provincialis, Domicilia tironum Eboræ, & Conimbricæ extinguuntur.

3. In Comitibus Provincialibus Romam mittendus Procurator electus est P. Dominicus Leitamus Grandolensis. Solutâ Congregatione P. Josephus Seixius Provincialis executioni dedit P. N. Generalis secretum hætenus mandatum de transferendis cunctis tironibus Eborâ, & Conimbricâ Ulyssiponem. Præcepto imposito tum secreti, tum executionis duobus Magistris, ut scilicet sub specie peregrinationis ternos, quaternosve Ulyssiponem mitterent. Cum est cognitus peregrinationum finis, ægrè id tulit omnis Provincia, quòd paucorum